

e-ISSN: 2630-578X

OHS ACADEMY
İş Sağlığı ve Güvenliği Akademi Dergisi
Açık Erişim
Journal of Occupational Health and Safety Academy
Open Access

10.38213/ohsacademy.910227

2021, Cilt 4, Sayı 2, Sayfa: 13-20

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ohsacademy>

İlk Yardım Yönetmeliği'ne Göre Verilen İlk Yardım Eğitiminin Çalışanlar Üzerindeki Etkisinin Ölçümü

Merve Karamustafa¹, Ceylan Merve Binici², Uğur Buğra ÇELEBİ³

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü, İstanbul, Türkiye

² Yıldız Teknik Üniversitesi, Kalite Koordinatörlüğü, İstanbul, Türkiye

³ Yıldız Teknik Üniversitesi, Gemi İnşaatı ve Denizcilik Fakültesi, İstanbul, Türkiye

Makale Tarihiçesi

Gönderim: 05.04.2021
Kabul: 24.08.2021
Yayım: 31.08.2021

Araştırma Makalesi

Öz- 6331 sayılı iş güvenliği kanunu ve bağlı yönetmelikleri çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimi dışında, ilk yardım, acil durum eğitimi gibi eğitimler aldırılmasını zorunlu tutmaktadır. İlk yardım yönetmeliğine göre az tehlikeli işyerlerinde 20 çalışan için 1 kişiye ilk yardım eğitimi verilmelidir. Bu kapsamda bir devlet üniversitesinde ilk yardım eğitimi almaya gönüllü olan 39 kişinin eğitim öncesi ve sonrası bilgileri test edilmiş, demografik özellikleri analiz edilmiştir. Anket uygulamasına katılan fakat eğitim sonunda yapılan yazılı/teorik sınavı geçemeyerek, ilk yardımcı belgesi almaya hak kazanamayan 9 kişinin ön testleri iptal edilmiş, analize 30 kişinin verileri ile devam edilmiştir. Anket sonuçları SPSS ile değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Örneklem sayısı 30 altı olduğundan Wilcoxon yöntemine göre analiz edilmiş, test analiz sonuçları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Test sonuçlarına göre ilk yardım eğitimi uygulanmadan önce çalışanların değerlendirmelerinin ortalaması 4,12 standart sapması 0,56'dır. Eğitimin ardından bu değerler sırasıyla 4,52 ve 0,56 olmuşlar. Eğitime katılanların kurumda aldıkları görevlere bakıldığında çoğunluğunun laboratuvarlarda çalışan akademik veya idari personel (teknisyen, tekniker vb.) olduğu görülmüştür. Evlilerin ve özellikle çocuğu olanların ilk yardım eğitimine daha çok ilgi gösterdikleri gözlenmiştir. İki günlük ilk yardım eğitimi sonunda üniversitede görev yapan idari ve akademik personelin ilk yardım bilgi düzeyinin genel olarak yükseldiği görülmektedir. Kişilerin eğitim aldıktan sonra ilk yardım uygulamalarına karşı daha özgüvenli oldukları, iş ve sosyal çevrelerindeki eğitimi alma konusunda cesaretlendirdikleri sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda üniversitede görev yapan ve öğrencilerle birebir çalışan akademik ve idari personelin acil durumlara müdahale yetkinliğinin artırılması amacıyla ilk yardım uygulamalarına yönelik hizmet içi eğitimlerin artırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler – 6331 sayılı kanun, hizmet içi eğitim, ilk yardım, acil durum

The Quality of First Aid Training Given With in The Scope of Firs Aid Regulations and The Measurement of Effect on Employees

Merve Karamustafa¹, Ceylan Merve Binici², Uğur Buğra ÇELEBİ³

¹ Yıldız Technical University, Occupational Health and Safety Coordinatorship, Istanbul, Turkey

² Yıldız Technical University, Quality Assurance Coordinatorship, Istanbul, Turkey

³ Yıldız Technical University, Faculty of Naval Architecture and Maritime, Istanbul, Turkey

Article History

Received: 05.04.2021
Accepted: 24.08.2021
Published: 31.08.2021

Abstract – OHS law number 6331 and its related regulations require that employees should get educa-ted about first aid and emergencies, apart from occupational health and safety training. According to the first aid regulation, first aid training should be given to 1 person per 20 employees in less hazardous workplaces. Within this context, 39 individuals who volunteered to receive first aid education at a public university were tested before and after education, and their demographic characteristics were analyzed. The pre-tests of 9 people who participated in the survey

¹ merve.karamustafa@gmail.com Orcid id: 0000-0001-7052-4246

² ceylan.binici@gmail.com Orcid id: 0000-0002-7672-5185

³ ucelebi@yildiz.edu.tr Orcid id: 0000-0002-2658-1291

*Sorumlu Yazar / Corresponding Author: merve.karamustafa@gmail.com, YTÜ İSG Koordinatörlüğü

Research Article

application but did not pass the written / theoretical exam at the end of the training and did not qualify for the first-aid certificate were canceled, and the analysis was continued with the data of 30. Results were evaluated and interpreted with SPSS. Since the number of samples was below 30, it was analyzed according to the Wilcoxon method and the test analysis results were found statistically significant. According to the results, the average of employees' evaluations before implementation of training is 4.12 standard deviation of 0.56. After training, the evaluations of the same employees changed relatively to 4,52 and 0,45. Considering the tasks taken by the trainees at the institution, the majority of them were found to be academic or administrative staff (technicians, technicians, etc.) working in the laboratories. It was observed that the participants, especially those with children, showed more interest in first aid education. It is observed that the first aid knowledge level of staff working at the university with two days of theoretical and practical first aid training has increased in general on the basis of subjects. It was concluded that people were more confident against first aid practices after training and encouraged those in their business and social background to learn first aid. Within this context, in-service training for first aid practices should be increased in order to increase the emergency response competence of academic and administrative staff working at the university. The abstract should include the purpose, method, and findings of the study. The abstract should contain at least 200 words (maximum 250 words). The abstract should be written entirely justified and in 8 pt Times New Roman. The abstract should not contain any non-common abbreviations, citations, equations, symbols, and expressions with subscripts or superscripts. The number of keywords should be minimum 4 (maximum 5). Keywords should be listed in alphabetical order, written in 8 pt italics Times New Roman, and separated by commas. Only the first letter of the first keyword should be capitalized.

Keywords – *First aid, , in-service training, Law of 6331, emergency*

1. Giriş

İlk yardım, hem 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, İşyerinde Acil Durumlar Hakkındaki Yönetmelik, İlk Yardım Yönetmeliği gibi yasal mevzuatın getirdiği zorunluluklar açısından işyerleri için, hem de günlük hayatta herkes için çok önemli bir kavramdır. Ev ve işyerlerinde gerçekleşen kazalar, trafik kazaları, doğal afetler vb. nedeni ile çok sayıda insan yaşamını kaybetmekte ya da engelli bireyler olarak yaşamını sürdürmek zorunda kalmaktadır. Acil durumlarda doğru müdahale tarzının benimsenmesi yaşama tutunmaya yardımcı olmaktadır. Bu da ancak güvenlik kültürünü toplumun her yerinde yayarak mümkün olabilir.

İlk Yardım Yönetmeliği'ne (2015) göre;

- “İlk yardım: Herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren durumda, sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun daha kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamaları,”
- “İlk yardımcı: İlk yardım tanımında belirtilen amaç doğrultusunda, hasta veya yaralıya tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle ilaçsız uygulamaları yapan ilk yardım eğitimi alarak ilk yardımcı belgesi almış kişi” olarak tanımlanmaktadır.

Buna göre ilk yardımın doğru ve eksiksiz yapılabilmesi için eğitim alınması gerektiği açıktır. Yanlış ilk yardım uygulamaları bireylerin iyileşmesine fayda sağlamadığı gibi durumunun daha da kötüye gitmesine sebep olabilmektedir. Ancak, olay yerinde, doğru bir şekilde olayın ilk dakikalarında yapılan ilk yardım uygulamaları sayesinde hayatın kurtarılması sağlanabilir, durumun daha kötüye gitmesi önenebilir.

2. Kavramsal Çerçeve

2.1. İlk Yardım Eğitimlerinin Zorunluluğu

29 Temmuz 2015 Çarşamba günü 29429 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İlk Yardım Yönetmeliğinin amacı; fertlerin ve toplumun temel sağlık bilgisinin artırılması, ilk yardım bilgi ve becerisinin topluma öğretilmesi, tüm kamu ve özel kurum/kuruluşlarında personel sayılarına göre ilk yardımcı bulundurulması ile kazalara bağlı ölüm ve sakatlık riskinin azaltılması; bu doğrultuda ilk yardım eğitici eğitmeni, ilk yardım eğitmeni ve ilk yardımcı yetiştirilmesi ile bu eğitimleri düzenleyecek merkezlerin açılış, işleyiş ve denetimi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir. Yönetmeliğin 19. Maddesi İş Sağlığı ve Güvenliği kapsamında işyerlerinde ilk yardımcı bulundurulması ile ilgili yasal zorunlu sayıları vermektedir;

“... **MADDE 19-** (1) İş sağlığı ve güvenliği kapsamında;

- a) Az tehlikeli işyerlerinde, her 20 çalışan için 1 ilk yardımcı,
 - b) Tehlikeli işyerlerinde, her 15 çalışana kadar 1 ilk yardımcı,
 - c) Çok tehlikeli işyerlerinde, her 10 çalışana kadar 1 ilk yardımcı,
- bulundurması zorunludur.”

Bu maddeye göre; Üniversiteler az tehlikeli sınıfta yer aldığından her 20 kişide bir kişinin ilk yardımcı olarak bulunması gerekmektedir. Bu eğitimi almak amacıyla seçilecek olan kişilerin adil bir şekilde dağılması, her birimde ve/veya fakültede mutlaka ilk yardımcı olacak şekilde eğitim aldırılması gerekmektedir. Eğitim içeriği ve süresi aynı yönetmeliğin 20. maddesinde yer almaktadır. Buna göre eğitim 16 saat olmalı, 2 tam gün sürmeli ve her yarım gün için ayrı imza alınması gerekmektedir. İlk yardım eğitimi eğitim içeriği yönetmeliğin 21. maddesi 3(a)'da belirtilmiştir (İlkyardım Yönetmeliği, 2015).

Eğitim sonunda katılımcılara ilk yardımcı belgesi vermeden önce, teorik ve uygulamalı sınavlar yapılmaktadır. Hem teorik sınavdan hem de uygulamalı sınavdan geçme notu 100 üzerinden en az 85 alınmasıdır. Teorik sınavda başarılı olamayan katılımcılar uygulamalı sınava alınmaz. Sınavlarda başarılı olamayan katılımcıların talep etmeleri halinde bir ay içerisinde ikinci kez sınava girme hakkı vardır. İki defa sınava girmesine rağmen başarısız olan katılımcılar başarısız sayılır. Teorik ve uygulamalı sınav soruları, soru havuzu aracılığıyla belirlenir. Uygulama sınavları ise eğitimde de görüldüğü gibi yetişkinde, çocukta veya bebekte temel yaşam desteği, hava yolu tıkanıklığında müdahale ve araç içinden yaralı çıkarma teknikleri olacak şekilde pratik eğitimde anlatılan diğer konulardan yapılır (İlkyardım Yönetmeliği, 2015).

Alınan ilk yardımcı kimlikleri 3 yıl süreyle geçerli olup, kimlik kartı üzerinde geçerlilik süresi yazmaktadır. Sürenin bitimine bir ay kala ile sürenin bitimini takip eden 3 ay içerisinde belgelerin yenilenmesi gerekmektedir.

Belge yenileme işlemi ise 8 saatlik yenileme eğitimi şeklinde yapılmakta olup, sonrasında sınava girilmesi gerekmemekte; eğitmenin değerlendirilmesine bırakılmaktadır (İlkyardım Yönetmeliği, 2015).

2.2. İlk yardım Eğitimlerinin Verimlilik ve Kaliteyi Arttırıcı Etkisi

Sunulan hizmetler ve ürünlerin kalitesi ile iyi yetişmiş ve nitelikli eğitim görmüş çalışanlar arasında doğrudan bir ilişki vardır. Belli bir işi yapan çalışanın eğitim yoluyla beceri ve yeteneklerinin arttırılması işin nicelik ve nitelik yönünden gelişmesinin sağlayarak kaliteyi arttırmaktadır. Eğitimler sayesinde çalışanların farkındalık düzeyi gelişmekte, teorik bilgileri güçlenerek iş hâkimiyeti artmakta ve pratik uygulamaları daha işlevsel hale gelmektedir (Öztürk ve Sancak, 2007). Bu durum bir yandan çalışan davranışlarını etkileyerek kişisel başarı ve motivasyonu arttırırken diğer yandan verimliliği arttırarak müşteri memnuniyetine olumlu katkılar sağlamaktadır. Etkinlik, verimlilik ve kaliteli üretim anlayışının çalışanlar arasında yaygınlaşması mevcut kaynaklarının doğru kullanımı, etkili zaman yönetimi gibi avantajlarla kurumun faaliyetlerini olumlu yönde etkilemektedir. Hizmetin kalitesini ve çalışanların beceri ve yeteneklerini arttırmaya yönelik olan hizmet için eğitimler, işletmenin karlılığını olumlu yönde etkileyerek sürdürülebilir rekabet avantajı sunmaktadır (Aydınlı ve Halis, 2004). Kâr amacı gütmeyen kurumlarda ise bu durum kaliteli hizmet sunan güçlü bir kurum imajı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öte yandan iş sağlığı ve güvenliği konusundaki eğitimler kurum içi eğitimlerin yukarıda bahsi geçen faydalarına ek olarak çalışanların sağlıksız ve riskli ortamlar konusunda bilinçli olmasını ve olası can ve mal kayıplarına karşı dikkatli olmasını sağlayacak bilgiyi sunmaktadır. Bu durum güvenli ve sağlıklı çalışma ortamlarının sağlanması, önleyici çalışmaların uygulamada yer edinmesinin kolaylaşması, çalışanlarda farkındalık ve duyarlılığın artması gibi faydalar sağlayarak hizmet kalitesini doğrudan etkilemektedir (Allı, 2005; Ekemen, 2006).

3. Materyal ve Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı, Modeli ve Hipotezleri

Bu araştırmanın temel amacı bir devlet üniversitesinde görev yapan akademik ve idari personel için düzenlenen ilk yardım eğitimleri sonunda katılımcıların eğitim öncesi ve sonrasında yanıtladıkları anket sorularının analiz edilerek, eğitim sonrasında katılımcıların eğitime yönelik görüşlerinde anlamlı farklılık olup olmadığının anlaşılmasının sağlanmasıdır. Toplam 2700 akademik ve idari personele sahip olan üniversitede “az tehlikeli işyerlerinde, her 20 çalışan için 1 ilk yardımcı” ilkesinden yola çıkılarak toplam 135 kişinin eğitimi başarı ile tamamlaması yasal mevzuatın karşılanması için yeterli sayı olarak belirlenmiştir. Bu amaçla 14 Nisan 2019 – 21 Mayıs 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen eğitimlerde 134 kişi başarılı olmuştur. 11 – 14 Ekim 2020 tarihinde ise yeni bir ilk yardım eğitimi düzenlenmiştir. Maksimum 42 kişinin katılımı için açılan eğitimlere, 39 kişi devam etmiş, sınavlardan ise 30 kişi geçerek başarılı olmuştur. 11 – 14 Ekim 2020 tarihlerinde gerçekleştirilen eğitimlerde katılımcıların, eğitim öncesi ve sonrasında ilk yardım eğitimi ile ilgili görüşlerinde gerçekleşen değişiklik belirli ölçütler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Buna göre araştırmanın hipotezleri şu şekildedir;

H_{0a}: Katılımcıların ilk yardım eğitimi öncesi eğitim hakkındaki görüşleri ile ilk yardım eğitimi aldıktan sonraki görüşleri aynıdır.

H_{1a}: Katılımcıların ilk yardım eğitimi öncesi eğitim hakkındaki görüşleri ile ilk yardım eğitimi aldıktan sonraki görüşleri aynı değildir.

3.2. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın çalışma evrenini bir kamu kurumunda çalışan akademik ve idari personel oluşturmaktadır. İlk yardım eğitimine katılan 39 kişi çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Anket çalışması eğitim sürecinde katılımcılarla birebir görüşülerek gerçekleştirilmiş bu sebeple örneklem seçimi yapılmamış, tüm katılımcılar çalışmaya dahil edilmiştir. Anketin bu şekilde gerçekleştirilmesinin bir diğer olumlu yanı yanı sıra ve eksik doldurmaya bağlı anket elenmesi riskinin ortadan kalkmasıdır. İlk yardım eğitimine toplam 39 kişi katılmıştır. Fakat eğitime katılanlardan, eğitim sonunda yapılan sınavı geçerek ilk yardımcı belgesi almaya kazanan 30 kişi olduğundan 9 kişinin ön testi iptal edilmiştir. . Ölçeğin “Cronbach Alpha (α)” kat sayısı 0,749’dur.

Tablo 1: İlk yardım Eğitimi Örnekleminin Demografik Bilgileri

<i>Cinsiyet</i>	
<i>Kadın</i>	17
<i>Erkek</i>	13
<i>Medeni durum</i>	
<i>Evli</i>	20
<i>Bekar</i>	10
<i>Kadro durumu</i>	
<i>Akademik</i>	13
<i>İdari</i>	17

Eğitime katılanların kurumda aldıkları görevlere bakıldığında çoğunluğunun laboratuvarlarda çalışan akademik veya idari personel (teknisyen, tekniker vb.) olduğu görülmüştür. Eğitim katılım durumu ve ilgi dikkate alındığında ise evlilerin ve özellikle çocuğu olanların ilk yardım eğitimine daha çok ilgi gösterdikleri gözlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. İlk yardım eğitimi için hazırlanan anket beş sorudan oluşmaktadır.

İlk yardım eğitimi anket soruları şu şekildedir;

- “İlk yardımın ne olduğunu biliyorum.”
- “Eğitim düzenlenmesi kurumuma olan aidiyet duygumu arttırdı.”
- “Gerekli durumlarda ilk yardım yaparım.”
- “Çalışma arkadaşlarımı ilk yardım eğitimi almaları için cesaretlendiririm.”
- “Herkes ilk yardım bilmelidir.”

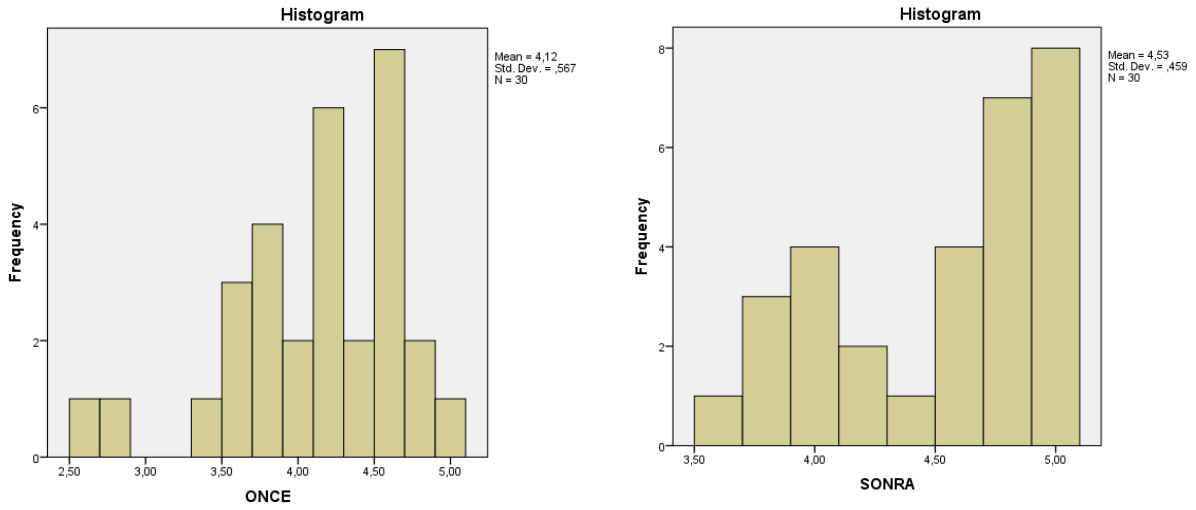
Anketler 5’li Likert ölçeği ile hazırlanmıştır. Cevaplar “1- Hiç katılmıyorum”, “2- Katılmıyorum”, “3- Fikrim yok”, “4- Katılıyorum”, “5- Kesinlikle katılıyorum” şeklindedir.

4. Araştırma Bulguları

Araştırma neticesinde elde edilen veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Katılımcıların ilk yardım eğitimi öncesi ve sonrasında eğitim konusuna yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına dair analizin örneklem sayısının 30’un üzerinde olması sebebiyle parametrik hipotez testleri ile analiz edilmesi planlanmış ancak dağılımların normal olmadığı gözlemlenerek parametrik olmayan hipotez testine karar verilmiştir. Tabloda yer alan bilgilere göre Skewness ve Kurtosis değerlerinin -1,5 ile + 1,5 aralığında olmaması dağılımın normal olmadığını gösterirken histogram da dağılımın normal olmadığını sunmaktadır. Parametrik olmayan hipotez testlerinde birbiriyle ilişkili iki değişkene ait gözlemlenen değerler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Wilcoxon testi ile kontrol edilmektedir. Parametrik olmayan testler arasında yer alan bu test eşler arasında farklılığın kontrolü için geliştirilmiştir.

Tablo 2: Çalışma Verilerinin Dağıtım Bulguları

İLK YARDIM EĞİTİMİ					
Eğitim Öncesi	Değerler	Standart Hata	Eğitim Sonrası	Değerler	Standart Hata
Ortalama (Mean)	4,1200	,10355	Ortalama (Mean)	4,5267	,08386
Standart Sapma (Std. Deviation)	,56715		Standart Sapma (Std. Deviation)	,45933	
Çarpıklık (Skewness)	-,934	,427	Çarpıklık (Skewness)	-,614	,427
Yığılma (Kurtosis)	,892	,833	Yığılma (Kurtosis)	-1,102	,833

Şekil 1: İlk yardım Eğitimi Verileri Dağılım Grafiği

Eğitim uygulanmadan önce ve uygulandıktan sonra katılımcıların değerlendirmeleri arasında farklılık olup olmadığını sınamak üzere uygulanan Wilcoxon testi sonuçları aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 3: İlk yardım Eğitimi Wilcoxon Testi Analizi Sonuçları (N=30)

Tanımlayıcı İstatistikler (Descriptive Statistics)					
	N	Ortalama (Mean.)	Standart Sapma (Std. Deviation)	Minimum	Maksimum
ÖNCE	30	4,1200	,56715	2,60	5,00
SONRA	30	4,5267	,45933	3,60	5,00

Test İstatistikleri^a

	ÖNCE-SONRA
Z	-2,510 ^b
Anlamlılık Değeri (2-kuyruklu)	,012

a. Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi

b. Negatif sıralamaya göre.

Wilcoxon testi analizi sonuçları istatistiksel olarak anlamlıdır. Tablodaki anlamlılık (Asymp. Sig.) satırındaki değerlerin istatistiksel anlamlılık hesaplamalarında sınır değer kabul edilen 0,05'ten küçük olması gözlemlenen değerler arasında anlamlı bir fark olduğunu gösterir.

İlk yardım eğitimi uygulanmadan önce çalışanların değerlendirmelerinin ortalaması 4,12 standart sapması 0,56'dır. İlk yardım eğitimi sonrası aynı çalışanların öncesi-sonrası yanıtları incelendiğinde sorulara verdikleri yanıtların farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu durum katılımcıların aldıkları eğitimin ilk yardım eğitimi konusundaki görüşlerinde farklılık yarattığını göstermektedir (Ort.= 4,52; SS= .45). Elde edilen bulgular, ilk yardım eğitimi uygulanmadan önce ve uygulandıktan sonra yapılan değerlendirmeler arasındaki farkın 0,05 anlamlılık oranında önemli olduğunu göstermiştir (Z= -2,510, p < .05). Sonuç olarak, H1 hipotezi desteklenmiştir. Başka bir ifadeyle, ilk yardım eğitimi öncesi değerlendirmeler ile eğitim sonrası değerlendirmeler aynı değildir. Kişiler eğitim sonrası ilk yardım konusunda farkındalık kazanmıştır.

Ankette yer alan "İlk yardımın ne olduğunu biliyorum." Sorusu acil durumlarda ilk yardım bilgisiyle hareket edebilme konusundaki algısını ölçmeye yöneliktir. Bu konuda eğitim öncesi ve eğitim sonrası farklılık olup

olmadığı ayrıca ölçülerek katılımcıların algılarındaki değişim Wilcoxon testi sonuçları ile Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4: İlk yardımın Ne Olduğunu Biliyorum Sorusu Wilcoxon Testi Analizi Sonuçları (N=30)

Tanımlayıcı İstatistikler (Descriptive Statistics)					
	N	Ortalama (Mean)	Standart Sapma (Std. Deviation)	Minimum	Maksimum
İlk yardımın ne olduğunu biliyorum (Eğitim öncesi)	30	3,9667	,76489	2,00	5,00
İlk yardımın ne olduğunu biliyorum (Eğitim sonrası)	30	4,5333	,68145	2,00	5,00

Test İstatistikleri^a

	ÖNCE-SONRA
Z	-2,855 ^b
Anlamlılık Değeri (2-kuyruklu)	,004

a. Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi

b. Negatif sıralamaya göre.

“İlk yardımın ne olduğunu biliyorum.” Sorusunun eğitim öncesi değerlendirmelerinin ortalaması 3,96 standart sapması 0,76’dır. İlk yardım eğitimi sonrası aynı çalışanların değerlendirmeleri artış göstermiştir. (Ort.= 4,53; SS=.68). Elde edilen bulgular, ilk yardım eğitimi uygulanmadan önce ve uygulandıktan sonra acil durumlarda ilk yardım bilgisiyle hareket edebilme farkındalığının 0,05 anlamlılık oranında arttığını göstermiştir ($Z = -2,855$, $p < .05$).

Ankette yer alan “Gerekli durumlarda ilk yardım yaparım.” Sorusu acil durumlarda ilk yardım bilgisiyle hareket edebilme yeterliliğini ölçmeye yöneliktir. Bu konuda eğitim öncesi ve eğitim sonrası farklılık olup olmadığı ayrıca ölçülerek katılımcıların genel ilk yardım eğitimi farkındalığındaki değişimin detaylı ölçümüne yönelik Wilcoxon testi sonuçları Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5: Gerekli Durumlarda İlk Yardım Yaparım Sorusu Wilcoxon Testi Analizi Sonuçları (N=30)

Tanımlayıcı İstatistikler (Descriptive Statistics)					
	N	Ortalama (Mean)	Standart Sapma (Std. Deviation)	Minimum	Maksimum
Gerekli durumlarda ilk yardım yaparım (Eğitim öncesi)	30	4,0000	,78784	2,00	5,00
Gerekli durumlarda ilk yardım yaparım (Eğitim sonrası)	30	4,5333	,50742	4,00	5,00

Test Statistics^a

	ÖNCE-SONRA
Z	-2,774 ^b
Anlamlılık Değeri (2-kuyruklu)	,006

a. Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi

b. Negatif sıralamaya göre.

“Gerekli durumlarda ilk yardım yaparım.” Sorusunun eğitim öncesi değerlendirmelerinin ortalaması 4,00 standart sapması 0,78’dir. İlk yardım eğitimi sonrası aynı çalışanların değerlendirmeleri artış göstermiştir. (Ort.= 4,53; SS= .50). Elde edilen bulgular, ilk yardım eğitimi uygulanmadan önce ve uygulandıktan sonra acil durumlarda ilk yardım bilgisiyle hareket edebilme farkındalığının 0,05 anlamlılık oranında arttığını göstermiştir (Z= -2,774, p < .05).

5. Tartışma ve Sonuç

İki günlük eğitim sonrası, üniversitede görev yapan idari ve akademik personelin ilk yardım bilgi düzeyinin genel olarak yükseldiği görülmektedir. Elde edilen bu sonuç literatürde yakın zamanda yapılan benzer çalışmalarla paralellik göstermektedir (Gürler vd., 2021; Günaydın ve Günaydın, 2021; Şahin ve Aslan, 2019; Kişilerin eğitim aldıktan sonra ilkyardım uygulamalarına karşı daha özgüvenli oldukları, iş ve sosyal çevrelerindeki de eğitim alma konusunda cesaretlendirdikleri sonucuna varılmıştır. Kısa sürede yapılan ilkyardım eğitiminin, katılımcıların bilgilerinde olumlu yönde gelişme kaydedilmesini ve kuruma olan aidiyet duygusunu arttırmasını sağladığı görülmüştür. Ayrıca mevzuata göre üç yılda bir yenilenmesi gereken ilkyardım eğitiminin en az yılda bir kez yenileme eğitimin yapılmasının daha verimli olduğu gözlenmiştir. Mevzuatta zorunlu olarak verilmesi gereken eğitim içeriğine, katılımcıların konuyla ilgili gereksinimleri, ilgi düzeyi, beklentileri gibi konuların eğitim öncesince ölçülerek eklenmesinin ise eğitimin etkinliğini arttıracığı değerlendirilmektedir.

Kaynaklar

Allı, Benjamin O. (2005) “İş Sağlığı ve Güvenliğinde Temel İlkeler, Duyarlılık Arttırma Seminerleri”, ISAG OHS Projesi, Ankara.

Andsoy I., Şahin A., Ural S., (2014), “Bir Devlet Üniversitesinde Görev Yapan Güvenlik Personeline Verilen İlk Yardım Eğitiminin Etkinliğinin Değerlendirilmesi”, Çağdaş Tıp Dergisi 2014;4(2): 84-90. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/81947> (Erişim Tarihi: 09.01.2020),

Aydınlı, H. İ., Halis, M. (2004). “Eğitimin İşletme Etkinliğindeki Yeri ve Önemi”, Mevzuat Dergisi, 7(74), 1-14. <https://www.mevzuatdergisi.com/> (Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Ekemen, K. S., (2006.) “Eski ve Yeni İş Kanunlarında Çalışanların İSG Eğitimi”, İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi, 30, 12-17. <https://www.ailevecalisma.gov.tr/isggm/dergiler/30.pdf> [09.02.2021, WEB].

İlkyardım Yönetmeliği, 29 Temmuz 2015, Resmî Gazete Sayı: 29429, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/07/20150729-2.htm> (erişim tarihi 10.02.2021)

Günaydın, M., & Günaydın, G. (2021). İş Sağlığı ve Güvenliği Programı Öğrencilerinin Temel İlk Yardım Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi. Hastane Öncesi Dergisi, 6(1), 13-23.

Gürler, M., Gürsoy, G., Çiftçi, H., & Salar, A.(2021). Kimyasal, Biyolojik, Radyasyon ve Nükleer Risklere Karşı Korunmada Farkındalık Oluşturma ve Temel İlk Yardım Eğitimi Etkinliklerinin Değerlendirilmesi. Black Sea Journal of Health Science, 4(2), 63-68.

Öztürk, M., Sancak, S. (2007). “Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarının Çalışma Hayatına Etkileri”, Journal of Yasar University, 2(7), 761-794. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/179158> [09.02.2021, WEB].

Şahin, M , Aslan, R . (2019). Bir Halk Eğitim Merkezinde Verilen İlk Yardım Kursunun Etkililiğinin Değerlendirmesi . Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi , 8 (4) , 390-396 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/gumussagbil/issue/50658/565649>